

Forsvarsministeriet
Att: Jakob Halkjær Brams
Holmens Kanal 9
1060 København K
fmn@fmn.dk, jhb@fmn.dk

København, 20. januar 2025

Høring over udkast til forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v., sagsnummer 2024/009897

FN-forbundet er kort efter nytår blevet opmærksom på lovudkastet og undrer sig indledningsvis over at et udkast til et komplekst lovforslag udsendes til høring d. 23. december. Det gør udarbejdelsen af et grundigt høringssvar vanskeligt, også fordi der i en organisation som vores er beslutningsprocedurer, der skal følges. En grundning høringsproces er jo også en forudsætning for den offentlige debat om ny lovgivning.

FN-forbundet udtrykker desuden overraskelse over ikke at være på den opstillede høringsliste. FN-forbundets arbejdsområde er bl.a. internationalt samarbejde, respekt for FN-konventioner og andre internationale forpligtigelser, hvilket lovforslaget i høj grad berører.

FN-forbundet er generelt betænkeligt ved indholdet i lovudkastet, som lægger op til at tildele en helt unik særstatus ved mulig militær USA-tilstedeværelse i Danmark: Vi har følgende bemærkninger, som vi opfordrer til bliver adresseret i det videre forløb:

1. Vi finder det betænkeligt, at amerikansk udstationerede militærpersoner i Danmark – samt familier og ansatte hos leverandører - ikke skal være omfattet af dansk lov på en række områder. Lighed for loven er globalt og europæisk et stadfæstet princip i et retssamfund. Dette skal der være tungtvejende grunde til at fravige og i stedet tillade et retligt ”parallelsamfund”.
2. Det er ligeledes et internationalt princip at ofre for forbrydelser på dansk territorium skal have mulighed for oprejsning, uanset hvem der måtte have begået forbrydelserne. Dette princip finder vi ikke kan blive efterlevet med det fremsatte lovforslag.
3. Danmark er forpligtet på FN-konventionen mod tortur og anden umenneskelig behandling. Ved mistanke om brud på konventionen på dansk territorium, skal danske myndigheder derfor kunne gribe ind. Det bør i lovforslaget sikres, at dette er muligt også på eventuelle ”amerikanske dele” af danske forsvarsfaciliteter.
4. Danmark er ligeledes forpligtet via internationalt politisamarbejde og via tilslutningen til Den Internationale Straffedomstol til at medvirke til arrestation af efterlyste personer. Eventuelle efterlyste personer, som måtte befinde sig på dansk territorium, skal derfor kunne arresteres af danske myndigheder. Dette uanset hvor i Danmark de måtte befinde sig eller om de skulle være blandt personer omhandlet af lovforslaget.

5. Danmark er via tilslutning til FN- og EU-aftaler forpligtet til ikke at medvirke til våbeneksport, herunder transport, hvor der er risiko for at våbnene vil blive anvendt til krigsforbrydelser. Det bør med lovforslaget sikres, at danske myndigheder kan følge og handle i overensstemmelse med sine forpligtelser, hvis der måtte passere våben via eventuelle amerikansk benyttede transportfaciliteter i Danmark.
6. FN-forbundet minder også om, at det vil vanskeliggøre Danmark tilslutning til FN's traktat med forbud mod atomvåben – og også overholdelse af dansk politik vedr. atomvåben - hvis det ikke sikres i udmøntning af forsvarsaftalen med USA, at der ikke findes eller transporteres A-våben på dansk jord. Tilsvarende er Danmark forpligtet på konventionerne om forbud mod klyngebomber og landminer og at disse respekteres fuldt ud på dansk territorium.

Afslutningsvis ønsker FN-forbundet at tilkendegive en opbakning til høringssvaret afgivet af Dignity, Dansk Institut mod tortur.

Med venlig hilsen,
FN-forbundet

v. Torleif Jonasson
Generalsekretær